

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Arányi Lipót*
Cím: *Titkos tanácsosi rang egy főügyésznek*

Forrás: *Újság*

Bsz. 1943. II. 21.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Olda)

Osztályozás

Tárgy 92

Strache Gusztáv

"1943"

Személy

Titkos tanácsosi rang egy főügyésznek

(BESZÉLGETÉS SZTRACHE GUSZTÁVVAL A MELEG KANDALLÓ KÖRÜL)

Hetvenegyedik életévét betöltvén Strache Gusztáv dr. budapesti királyi főügyész, ez év elején nyugalmába lépett. Utolsó munkanapjáig fáradhatatlan szorgalommal dolgozván, rövid időre Kenesére utazott pihenni és balatoni üdülése közben érte őt az a nagy kitüntetés, hogy a haza szolgálatában szerzett kiváló érdemeiért a Kormányzó Ur titkos tanácsosi rangra emelte. E sorok írója közel 35 esztendeje ismeri Sztrachét. Ugyyszólván szemeláttára nőtt nagyra és minden újabb és újabb feladata újabb és újabb babérokat font a homlokára. Kitűnő szónok és debatter volt és elsőrangú szervező. Szerepe a fórumon nem volt csekélység. A bírósági emelvényen nem kisebb emberekkel kellett birkóznia, mint Vázsonyi Vilmos, Baracs Marcel, Polonyi Géza, Nagy Ferenc, Vaisz Sándor, Eötvös Károly atb. és Sztrache mindig megállotta a he-

lyét. Ervelése metsző volt, bajvivása uril és előkelő, ripszirtja trappána. Embervadászatra nem volt berendezkedve, senkit sem üldözött, de az állam érdekelt egy pillanatra sem tévesztette szemétől. Közvádlii minőségének java része Zsitvay Leó törvényszéki elnöki érájára esik. Az öreg Zsitvay arról volt nevezetes, hogy nem nagyon komplementirozgatott senkinek. De egyszer, egy tárgyalás után hátratett kezekkel sétálgatott a bírói tanácssteremben és elmélyedve gondolkozott. Aztán Sztrache ügyész felé sietett, kezét nyújtott neki és így szólt: *No fiam, ezt jól csinálta!* A szavazó bírák meghatódva gratuláltak Strachénak, mondván: Erre büszke lehetsz, Zsitvay nem szokott dicsérgetni senkit.

A legújabb kegyelmes úr Keneséről hazaérkezvén, budai lakásán fogadta e sorok íróját és jól fűtött kandalló mellett válaszolgatott a hozzá intézett kérdésekre:

— A kegyelmes urnak juttatott titkos tanácsosi rang nem csupán személye iránt mindenkor nyilvánult közérdeklődés miatt kellett nagy felünést, de azért is, mert eddigelé nem volt arra eset, hogy

főügyész titkos tanácsosi rangra

emelték. Azt tudjuk, hogy a királyi Curia elnöke és másodelnöke a koronabíró, a budapesti Tábla elnöke hivatali állásuknál fogva megkapják ezt a magas rangot. De ezt főügyész még soha sem érhetette el.

— A helyzet az — válaszolta Strache —, hogy én a budapesti ügyészség elnöki állását 1920 október havában foglaltam el. Tehát egy évvel az alkotmányos rend helyreállása után. Az ország akkoriban romokban hevert. Minden intézmény, tehát az ügyészség is, teljes kaotikus állapotban volt. Az ügyészség teljes munkásságát a kommunista pörök lebonyolítása foglalta le. Hosszu küzdelem után a kommunista pöröket befejeztük,

az alkotmányos rend helyreállott. De kommuniszlák még voltak, akik tovább szőtték a lázadás művét. Az ügyészségnek folyton en garde kellett lennie, mert világosan láttuk a célt. Az országból kimenekült emigránsok is sok gondot okoztak az ügyészségnek. Ezek külföldön lázítottak az ország ellen. Az volt a törekvésük, hogy ne tudjunk ellenállni. Folyton ellenünk ingerelték ellenségeinket. Aztán később voltak „honmentő” allűrökkel, fanatizták, akik beteges elképzeléseikkel akarták az országot megmenteni. Ha mindezeket az ügyészség tűrte volna és erős kézzel nem avatkozik bele, az ország tönkrement volna, ezért merem állítani, hogy ilyen viszonyok között a budapesti ügyészségre rendkívüli feladat hárult és az ügyészség minden feladatát megoldott. És merem állítani: minden feladatot jól megoldott. Mindig csak a magyar állam érdekeit tartottuk szem előtt és óriási erőfeszítéssel igyeke-

tünk hazánkat a különböző kószokból kiemelni. Ez a munkánk sikerült is. Ezért én a lábadozó ország érdekeit szolgáló

ügyészség megbecsülését

látom ama kitüntetésben, amelyben engem a főméltóságú Kormányzó Ur részesíteni kegyeskedett.

— Arra kérem, sziveskedjék fel-

sorolni ama jelentősebb pöröket, amelyekben közvádlii minőségben szerepelt.

— Voltak nagy és szenzációs pörök, amelyeknél én irányítottam a közvádat és voltak olyan pörök, amelyeknél én magam szerepeltem ügyési minőségben. A legnevezetesebb pörök voltak: a frankpör Később Andrassy Gyula gróf, Rakovszky István, Beniczky Ödön pöre, az emigránsok pöre, Hatvany Lajos báróval az élen, a Tiszagilkossági pör, Nagy István bíró pöre és még több, nagy port felvert bűnügy.

— Közvádlii működésének idejében milyen volt a viszony bírák és ügyészek között? Ezt nem ok nélkül kérdezem, mert emlékszem arra, hogy némi személyes kontroverziák előfordultak. Emlékszem arra, hogy amikor az ügyészségi székből a budapesti törvényszék elnöki székébe került Batoghy György dr., a legkitűnőbb ítélőbírák és a legauritánabb férfiak egvike, némi méltatlankodás nyilvánult velem szemben bírák részéről. Azt mondták, hogy nem tud kivetkőzni a régi ügyési allűrökből. Hogy el-

női minőségében is inkább ügyészekkel ápolja a baráti nexusokat, mint ítélőbírói kollégáival és hogy az elnöki székből is az a beállítottsága inkább ügyési, mint bírói.

— Erre csak azt válaszolhatom

— jegvezte meg a kegyelmes ur —, hogy a „Gyurka” (ez volt a becéző neve a hozzáfűzött jelzővel) lényileg rendkívüli szigorú ítéleteket hozott. De azért soha, egy pillanatra sem vetkőzött ki ítélőbírói minőségéből. Nagyon szigorú volt, de mindig a teljes igazság volt a vezérfonál.

— Emlékszem még egy esetre, amely bírák és ügyészek közötti viszonyra vetett némi fényt. Több rendbeli tárgyaláson észleltem, hogy Zsitvay Leó törvényszéki elnök és Geguss Ágost ügyész között nem volt az érintkezés eléggé meleg és bizalmas.

— Az én észleletem szerint is ez a viszony kissé hűvös volt. Az okát nem tudnám megmondani. Én Szolnokról kerültem a budapesti ügyészséghez. Akkor Geguss volt a főnököm. Nemcsak jeles szónoknak ismertem, de kitűnő szervezőnek is bizonyult.

Elsőrangú vidéki gárdát

hozott Budapestre az ügyészséghez. A budapesti ügyészség magas névjöje igen vonzó volt. Engem is ez a tapasztalat vonzott a budapesti ügyészség felé.

— Nagyméltóságodnak személyes viszonya az ítélőbírákhoz természetesen a lehető legbensőségebb volt, ugyebár?

— Erre csak azt válaszolhatom, hogy a legteljesebb együttérzés és együttműködés honolt köztünk. Pedig a kezdet nagyon nem jót írtak — mondotta Strache mosolyogva.

— Szíveskedjék ezt is elmondani. Bizonyára érdekelni fogja az olvasókat.

— Állami szolgálatomat a budapesti törvényszéken 1895-ben kezdtem meg mint joggyakorló. Jelentkezésre kaptam meghívót. Kassáról érkeztem Budapestre csupa kitüntetéses bizonyítvánnyal. A budapesti törvényszék elnöke akkoriban az öreg Bogisits (a polgári törvényszék vezetője) volt. Szerényen bemutatkoztam. Bizony, nem valami barátságosan fogadott. Hol vannak az okmányok? — kérdezte tőlem. Kissé szepegeve válaszoltam: Kérem, csupán a jelentkezésre való felszólítás van a zsebemben. Ma reggel érkeztem Kassáról, minden csomagom, köztük az okmányaim is a kofferemben vannak. Még nem volt időm a kicsomagolásra. — Erre az öregur haragra lobbant és reám rivalt: Micsoda ember maga, aki egy állásra pályázik és nem hozza el az okmányait, hanem a kofferjába csukja be az iratát? Megjósolom magának, hogy soha nem lesz magából semmi. én csak azt tanácsolhatom, hogy menjen

más pályára. Elképzelhető, hogy mennyire szepegtem a fogadtatás hatása alatt. Másnap elvittem az elnökhez az iratimat és még most is boldognak érzem magamat és hálát adok a jó Istennek, az elnök ur jóslata nem valósult meg...

Kissé hasonlít az eset a Verdő esetéhez, akit a milánói zenekonzervatórium növendékei közé nem fogadtak be. Azzal a megokolással utasították el, hogy nincs zenét hallása és hogy — botfülű.

ARANYI LIPÓT